

Hrob svätého Petra – archeológovia potvrdili pravdivosť ústnej tradície

Branislav Krasnovský

7. júla 2023 ✝ *História*

Podľa katolíckej tradície cisár Konštantín postavil prvý chrám sv. Petra na mieste, kde sa nachádzal hrob prvého pápeža. Až do 20. storočia však neexistovali žiadne dôkazy, ktoré by potvrdzovali túto tradíciu. No napokon sa táto tradícia, odovzdávaná a prechovávaná ústne či písomne z generácie na generáciu, ukázala byť pravdou.

Dnešná Bazilika sv. Petra má niekoľko podlaží, prepojených s podzemnými priestormi pod Rímom. Úroveň tohto priestoru zodpovedá približne výškovej úrovni baziliky, ktorú nechal postaviť v 4. storočí cisár Konštantín.

Archeologické výskumy, ktoré potvrdili pravdivosť tradície sa začali kvôli pápežovi Piovi XI., ktorý krátko pred svojou smrťou vyslovil želanie, aby bol pochovaný v podzemných priestoroch Baziliky sv. Petra, kde sa nachádza aj hrob pápeža Pia X.

Bazilika sv. Petra

zdroj: wikimedia commons

Napriek skutočnosti, že v týchto priestoroch je pochovaných množstvo pápežov, rozhodol sa nový pápež Piux XII. rešpektovať želanie svojho predchodcu a pochovať ho na mieste, ktoré si Piux XI. vybral. Robotníci museli uskutočniť prestavbu celého priestoru, samozrejme boli pozvaní aj cirkevní odborníci, historici, archeológovia a umenovedci.

Pri vykonávaní stavebných prác objavili robotníci pod dlažbou podzemia prázdny priestor a pod ním konštrukciu neznámej stavby. Robotníci objavili ďalšiu, nižšiu úroveň podzemného priestoru pod Bazilikou sv. Petra a v nej zvyšky rozsiahlej rímskej nekropoly.

Pápež Pius XII. finančne podporil nasledujúci archeologický výskum, ktorý sa uskutočnil v dvoch etapách (1940–1947 a 1953–1957). Do Vatikánu boli pozvaní aj mnohí ďalší vynikajúci odborníci z celého sveta a

podieľali sa na výskume. Objavená nekropola pochádzala z 1. a 2. storočia nášho letopočtu a zároveň tu archeológovia objavili 22 veľkých hrobiek a niekoľko stoviek hrobov patriacich členom ranej Cirkvi.

Pápež Pius XII. (na fotografii z roku 1951)

zdroj: wikimedia commons

Počas výskumu sa podarilo objaviť aj hrob sv. Petra, nachádzajúci sa priamo pod Berniniho hlavným oltárom v Bazilike sv Petra, v pohrebnom pamätníku, ktorý pochádzal z 1. polovice 2. storočia.

Každý katolík vie, že apoštol Peter, prvý pápež, zahynul mučeníckou smrťou v Ríme. Bol popravený počas vlády zvráteného cisára Nera v roku 64. O smrti apoštola Petra hovorí apokryfné Petrovo evanjelium, ktoré však bolo v stredoveku nesmierne obľúbené. Apoštola Petra ukrižovali dolu hlavou.

V blízkosti Kolosea, kde Rimania popravovali zajatcov a kresťanov, sa nachádzalo rozsiahle pohrebisko, kam boli pochovávané ostatky mŕtvych. Po umučení sv. Petra členovia miestnej kresťanskej komunity prišli na základe existujúcich rímskych zákonov požiadať o možnosť vydania tela sv. Petra, aby ho mohli dôstojne a po kresťansky pochovať.

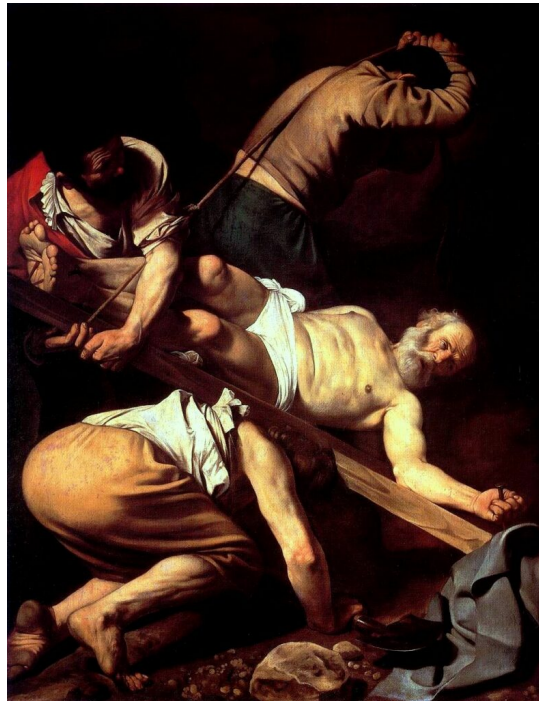
Rímske Koloseum

zdroj: wikimedia commons / flickr.com

Mučeníkov pochovávali v 1. storočí v okolí rímskeho Kolosea, neskôr sa obľúbeným miestom stali podzemné rímske katakomby, s ktorých budovaním začali ešte v ďalekej minulosti Etruskovia. Apoštol sv. Peter však bol podľa existujúcich židovských a ranokresťanských tradovaných správ pochovaný v blízkosti Kolosea a na kresťansky posvätenej pôde.

Prvá zmienka o hrobe sv. Petra pochádza približne z roku 200. Kňaz Gaius poslal svojmu priateľovi Proklovi list, v ktorom vysvetľuje, že apoštoli Peter a Pavol sú pochovaní v Ríme. Ostatky sv. Petra vo Vatikáne a sv.

Pavla na ceste do Ostie. V liste sa ďalej uvádza, že: „Je možné navštíviť hroby oboch apoštolov, ktorí založili rímsku Cirkev.“ List kňaza Gaia, priestory objavené pod Bazilikou sv. Petra, ako aj ústne tradované správy sa tak vhodne dopĺňajú a neprotirečia si.

Caravaggiov obraz Ukrižovanie sv. Petra

zdroj: wikimedia commons

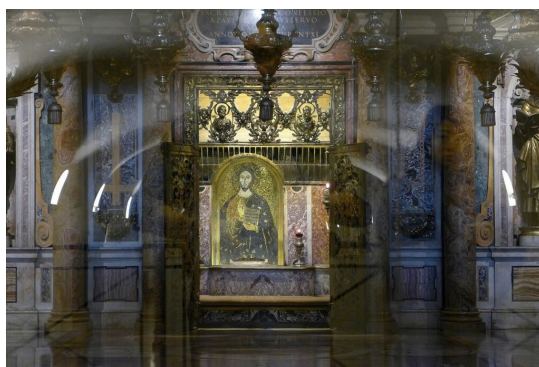
V roku 1941, počas archeologického prieskumu spomínaných priestorov mons. Kaas, jeden z cirkevných archeológov, vykonával kontrolu objavených kostrových pozostatkov, ktorých sa na uvedenom mieste našlo naozaj neúrekom. Kňaz vykonával prehliadku nesmierne opatrne a z úcty ku kostrovým pozostatkom prvých kresťanských mučeníkov boli všetky objavené kosti po preskúmaní opätovne zbožne pochované. Kosti každého jedného mučeníka boli s úctou uložené do osobitného boxu a potom, po archeologickom preskúmaní, pochované v súlade s katolíckym obradom.

Pri bilancovaní jedného z dní našli robotníci ľudské kosti v akejsi tajnej dutine, vykopanej v stene dnes už dobre známeho hrobu. Táto dutina bola nápadná, pretože bola celá vyložená mramorovými doskami. Mons. Kaas nález starostlivo zdokumentoval, a keďže archeológovia boli v tom čase vyťažení skúmaním iných pozostatkov, uložil tieto v očíslovanej krabici do skladu. Ako pokračovala II. svetová vojna a situácia v Taliansku sa dramaticky menila, archeologický výskum sa na niekoľko rokov spomalil.

V II. fáze archeologického výskumu, ktorá sa začala v roku 1953, však konečne prišiel rad aj na „*kosti z vykopanej dutiny obloženej mramorom*“. Laboratórna analýza potvrdila, že kostrové pozostatky patria robustnému mužovi vo veku 60–70 rokov, ktorý trpel artritídou. Okrem toho sa potvrdilo, že nápis na jednej z mramorových tabúl z vyššie spomenutej dutiny v stene hrobu obsahuje grécky nápis „*Petro eni*“, čo v preklade znamená „*Peter je tu*“, alebo tiež „*Peter odpočíva v pokoji*“. Tieto zistenia zarezonovali v celom katolíckom svete, odborníci dospeli k presvedčeniu, že sa podarilo objaviť kostrové pozostatky prvého pápeža a apoštola sv. Petra.

Archeologické nálezy potvrdzujú list kňaza Gaia a takisto potvrdzujú pravdivosť ústne tradovaných správ, ktoré už od 1. storočia tvrdili, že hrob sv. Petra sa nachádza na mieste, kde bol v 2. storočí postavený malý chrám a neskôr v 4. storočí bazilika, ktorú nechal postaviť cisár Konštantín. Stredoveká a renesančná katolícka Cirkev tieto ústne správy nespochybňovala napriek tomu, že v danom období nemali k dispozícii žiadne materiálne dôkazy. Michelangelo vyzdobil svoju kupolu a Bernini vytvoril nádherný barokový oltár práve na miestach, ktoré boli už ranými, ústne tradovými správami označované za miesto hrobu pápeža a apoštola sv. Petra.

Kosti prvého pápeža a apoštola sv. Petra boli prvýkrát verejne vystavené vo Vatikáne v roku 2013. V roku 2019 pápež František časť relikvií sv. Petra daroval patriarchovi Bartolomejovi. Ostatky sv. Petra sa tak nachádzajú a uctieva v Ríme i v Konštantínopole, pričom vytvárajú symbolické historické puto medzi katolíkmi a pravoslávymi.

Hrob apoštola sv. Petra, 1. podlažie pod dlážkou Baziliky sv. Petra. Pod touto dlážkou bol nájdený spomenutý priestor a v ňom kostrové pozostatky svätca.

zdroj: wikimedia commons

V prípade nájdených relikvií prvého pápeža a apoštola sv. Petra ide o relikvie prvej kategórie (kosti, vlasy, koža, krv), relikvie druhej kategórie tvoria predmety, ktoré svätec používal počas života (oblečenie, nábytok, predmety dennej potreby). Relikviu tretej triedy tvoria látky, ktoré sa dotkli relikvií prvej triedy a tieto relikvie sú súčasťou hromadne vyrábaných jednoduchých relikvií. Vďaka relikviám tretej triedy majú veriaci možnosť získať prenesene priamy fyzický kontakt s ostatkami svätca.

Podľa katolíckeho učenia a tradície sa relikvia uctieva tak, že ju pobožkame, alebo sa jej fyzicky dotkneme prstami. Keď sa človek stane svätým, všetko na ňom je presiaknuté touto svätosťou, ktorá tak preniká aj do fyzického sveta.

Uctievanie svätých existovalo už v prvotnej Cirkvi. Pozostatky umučených kresťanov boli s úctou pochované a uctievané. Zachovali sa napríklad informácie z roku 156, podľa ktorých kresťania vzali kosti svojho obľúbeného biskupa Polykarpa, ktorý zahynul mučeníckou smrťou, pričom tieto kosti považovali za „cennejšie ako drahé kamene a zlato“, uložili ich na posvätenom mieste a každý rok oslávili výročie biskupovho mučeníctva.

V prípade kostrových pozostatkov sv. Petra niektorí skeptickí liberálni a modernistickí kresťania tvrdia, že nie je s istotou zrejmé, či ide o ostatky apoštola sv. Petra. Túto skutočnosť by s istotou potvrdil len test DNA, ktorý by však musel byť vykonaný na jeho príbuzných, čo samozrejme nie je možné.

Skeptickí liberálni kresťania a modernisti sú tu na to, aby neustále všetko spochybňovali (samozrejme, nie učenie II. vatikánskeho koncilu alebo prebiehajúcu synodu o synodalite, tie sú totiž nespochybniteľné). Skutočne veriaci katolíci, ktorí dôverujú dvetisícročnej katolíckej tradícii však vedia svoje: najvýznamnejšia katolícka Bazilika sv. Petra stojí majestátne nad hrobom apoštola sv. Petra, a vytvára tak nádherný symbol potvrdenia skutočnosti, že Náš Pán Ježiš Kristus nielenže povolal Petra, aby sa stal rybárom ľudí, ale tiež vyhlásil, že Peter je skala, na ktorej postaví svoju pravú, katolícku Cirkev.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/hrob-svateho-petra-archeologovia-potvrdili-pravdivost-ustnej-tradicie/>